

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова
Інститут педагогіки і психології

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр”

напрямок підготовки 0202 - Мистецтво
спеціальність 6.020205 – Образотворче мистецтво

**Програма
вступного фахового випробування з образотворчого мистецтва
для спеціальності
спеціальність 6.020205 – Образотворче мистецтво**

Пояснювальна записка

Вступне фахове випробування з дисципліни «Образотворче мистецтво» на базі середньої школи буде проводитися у формі екзамену, який передбачає виконання завдання:

- Малюнок гіпсової голови з натури (олівець, папір формату 30x40 см);
- Живопис. Натюрморт з предметів побуту (акварель, папір формату 30x40 см);

Вступне фахове випробування проводиться індивідуально як виконання авторського зразка живописного натюрморту (в техніці акварельного живопису) і малюнку (графітним олівцем) кожен, протягом 4 академічних годин. Роботи оцінюють члени предметної комісії, склад якої затверджений наказом університету. Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться членами предметної комісії відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня якості виконання екзаменаційного завдання абітурієнтом виводиться за результатом обговорення членами комісії особистих оцінок його роботи. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою (заступником голови) предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні.

Загальний термін проведення вступного фахового випробування з дисципліни «Образотворче мистецтво» на базі середньої школи не повинен перевищувати 4 академічні години з окремої техніки.

В ході вступного фахового випробування абітурієнти мають продемонструвати належний рівень володіння всім комплексом вмінь з окресленої техніки живопису й малюнку.

При висвітленні теоретичних питань абітурієнту необхідно продемонструвати знання з теорії образотворчого мистецтва.

На іспиті вступник має виконати два завдання:

1. Малюнок гіпсової голови з натури (олівець, папір формату 30x40 см)

Вступник повинен:

- володіти технологією роботи на папері твердими і м'якими олівцями, що застосовують у тональному світлотіньовому зображенні;
- володіти характерними особливостями художньо-виразного лінійного малюнка;
- виконувати засобами художньо-лінійного зображення об'ємні форми (куб, циліндр, піраміда тощо);
- володіти загальними відомостями з перспективи;
- передавати скорочення плоских та об'ємних фігур відносно лінії горизонту;
- володіти методами побудови перспективних зображень предметів комбінованої форми;
- будувати тіні у перспективі;
- відтворювати засобами художнього лінійного малюнка просторові співвідношення об'ємної форми одного предмету;
- виконувати різновиди штрихів, виявляти ступені тональних градацій;
- визначати характер світлотіньових градацій;
- виявляти м'які та контрастні тональні співвідношення;
- володіти основами пластики голови людини;
- передавати характерні пропорційні співвідношення різних типів загальної форми гіпсової голови людини;
- зображувати гіпсову голову в різних положеннях;
- виконувати начерки гіпсової голови в різних поворотах;
- використовувати основні графічні художньо-виразні засоби композиції;
- виконувати роботу послідовно, від загального до часткового;
- завершувати роботу проробкою деталей та узагальненням, доводячи до цілісності та художньої виразності.

Критерії оцінювання

Об'єктивність в оцінюванні робіт з рисунка досягається на основі конкретних критеріїв, які визначають рівень знань, умінь і навичок вступників в цій сфері. Такими критеріями є: композиція, технічна грамотність, образність.

I. Композиція (закони, правила, прийоми, засоби)

26-34 балів – грамотне розміщення рисунка на форматі (картинній площині), дотримана рівновага та ритмічність частин, враховано основні закономірності композиції

17-25 балів – незначні помилки в композиції рисунка

8-16 балів – порушено основні закономірності композиції рисунка

0-7 балів – композиційне вирішення рисунку виконане з грубими помилками

II. Технічна грамотність (закономірності перспективи, пластичної анатомії, світлотіньової передачі форми)

26-34 балів – в рисунку пропорції, форми гіпсової голови, її просторове положення виконані професійно грамотно, творчо, на основі закономірностей перспективи, пластичної анатомії, світлотіні

17-25 балів – допущені незначні помилки в образотворчій грамоті

8-16 балів – допущено значні помилки у передачі пропорцій гіпсової голови, її конструктивної будови, виявленні світлотіні та ін.

0-7 балів – рисунок, його пропорції, конструктивна будова, форма, світлотінь передані з недопустимими помилками

III. Образність (художня виразність)

25-32 балів – рисунок гіпсової голови людини зображений виразно, сприймається образно, цілісно, вдало використані світлотіні, динаміка, ритм тощо

17-24 балів – незначні помилки у створенні образного рішення гіпсової голови

8-16 балів – рисунок гіпсової голови сприймається маловиразним

0-7 балів – відсутня гармонійна цілісність рисунка гіпсової голови

2. Живопис. Натюрморт з предметів побуту (акварель, папір формату 30x40 см)

Вступник повинен:

- володіти загальними відомостями з перспективи;
- передавати скорочення плоских та об'ємних фігур відносно лінії горизонту;
- володіти методами побудови перспективних зображень предметів комбінованої форми;
- виявляти об'ємність і положення кількох предметів у просторі;
- виконувати поетапне зображення лінійного конструктивного малюнка натюрморту;
- виявляти м'які та контрастні тональні співвідношення;
- визначати акцентовану частину композиції натюрморту (величиною або контрастним тональним співвідношенням предметів);
- володіти технологією роботи на папері акварельними фарбами, що застосовують у кольоровому зображенні;
- використовувати пензлі різного розміру і форми для роботи з аквареллю;
- володіти основними прийомами роботи акварельними фарбами по сухій та по зволоженій поверхні паперу;
- виявляти зоровий центр композиції натюрморту;
- компоувати натюрморт у форматі (горизонтального і вертикального напрямку);
- позначати місце лінії горизонту в поєднанні зі змістом композиції натюрморту;
- побудувати композицію натюрморту із складових елементів, враховуючи пропорції, просторові співвідношення, тональні градації;
- володіти основами знань з кольорознавства;
- виявити основні кольорові акценти;
- ескізувати і послідовно створювати натюрморт від загальних окреслень головного і складових елементів композиції до лінійного, тонального і кольорового завершення, з виявленням цілісності форми та змісту;
- використовувати основні графічні та живописні художньо-виразними засобами композиції;
- виявляти статику або динаміку композиційного рішення натюрморту, намагаючись створювати певний настрій світлотіньовими градаціями

та кольором;

- виконувати роботу послідовно, від загального до часткового;
- завершувати роботу проробкою деталей та узагальненням, доводячи до цілісності та художньої виразності;
- виявляти цілісність і повноту об'ємно-просторового сприймання світу, здатність аналізувати і передавати засобами образотворчого мистецтва найтипівіші риси предметів і явищ, форму, фактуру, об'єм, колір, положення в просторі тощо.

Критерії оцінювання

Об'єктивність оцінювання живописних робіт досягається на основі встановлених критеріїв, які визначають рівень знань, умінь та навичок вступників у техніці акварель. Такими критеріями є: композиція, перспектива, правильність передачі пропорцій зображуваних предметів та особливості їх форми, виявлення форми та кольору натури засобами колористичних та світлотіньових відношень.

I. Композиція

20-25 балів – правильне розміщення предметів на картинній площині, знайдена рівновага відносно композиційного центру, створено відчуття просторовості, досягнута цілісність сприйняття

13-19 балів – незначні помилки в композиційній побудові

7-12 балів – композиція сприймається задовільно, але є маловиразною

0-6 балів – композиційна будова незадовільна, відсутні правильне розміщення предметів та цілісність сприйняття

II. Перспектива

20-25 балів – правильно відтворена глибина простору, з урахуванням переднього, середнього та заднього планів; у формі предметів враховано перспективне скорочення згідно закону перспективної побудови;

13-19 балів – незначні помилки в просторовому розміщенні предметів;

7-12 балів – перспективне скорочення предметів виконане задовільно; просторове рішення маловиразне;

0-6 балів – перспектива складових натюрморту передана незадовільно.

III. Правильність передачі пропорцій зображуваних предметів та особливостей їх форми

20-25 балів – пропорції зображуваних предметів та особливості їх форми передані бездоганно;

13-19 балів – незначні помилки, допущені в зображенні форм предметів;

7-12 балів – пропорції сприймаються задовільно, характерні особливості предметів маловиразні;

0-6 балів – пропорції мають значні відхилення, характер зображуваних предметів передано незадовільно.

IV. Виявлення форми та кольору натури засобами колористичних та світлотіньових відношень

20-25 балів – правильне виявлення співвідношень теплих і холодних тонів, форма відтворена колористичними засобами;

13-19 балів – незначні помилки, допущені у виявленні форми кольором і світлотіньовим відношенням;

7-12 балів – виявлення форми задовільне, кольорове вирішення маловиразне;

0-6 балів – форма виявлена незадовільно, колористичне рішення не відповідає натурі.

КРИТЕРІЇ
оцінювання екзаменаційних завдань абітурієнтів
Інституту педагогіки і психології
на вступному фаховому випробуванні з образотворчого мистецтва

<i>Рівень</i>	<i>Кількісна характеристика рівня</i>	<i>Характеристика роботи абітурієнта</i>	
		<i>Живопис</i>	<i>Малюнок</i>
Низький	100-123	Композиційна будова незадовільна, відсутні правильне розміщення предметів та цілісність сприйняття; перспектива складових натюрморту передана незадовільно пропорції мають значні відхилення, характер зображуваних предметів передано незадовільно; форма виявлена незадовільно, колористичне рішення не відповідає натурі.	Композиційне вирішення рисунку виконане з грубими помилками; рисунок, його пропорції, конструктивна будова, форма, світлотінь передані з недопустимими помилками; відсутня гармонійна цілісність рисунка гіпсової голови.
Задовільний	124-149	Композиція сприймається задовільно, але є маловиразною; перспективне скорочення предметів виконане задовільно; просторове рішення маловиразне; пропорції сприймаються задовільно, характерні особливості предметів маловиразні; виявлення форми задовільне, кольорове вирішення маловиразне;	Порушено основні закономірності композиції рисунка; допущено значні помилки у передачі пропорцій гіпсової голови, її конструктивної будови, виявленні світлотіні та ін. Рисунок гіпсової голови сприймається маловиразним.

Достатній	150-174	Незначні помилки в композиційній побудові, в просторовому розміщенні предметів; незначні помилки, допущені в зображенні форм предметів, у виявленні форми кольором і світлотінню;	Незначні помилки в композиції рисунка, в образотворчій грамоті; незначні помилки у створенні образного рішення гіпсової голови.
Високий	175-200	Правильне розміщення предметів на картинній площині, знайдена рівновага відносно композиційного центру, створено відчуття просторовості, досягнута цілісність сприйняття; правильно відтворена глибина простору, з урахуванням переднього, середнього та заднього планів; у формі предметів враховано перспективне скорочення згідно закону перспективної побудови; пропорції зображуваних предметів та особливості їх форми передані бездоганно; правильне виявлення співвідношень теплих і холодних тонів, форма відтворена колористичними засобами;	Грамотне розміщення рисунка на форматі (картинній площині), дотримана рівновага та ритмічність частин, враховано основні закономірності композиції; в рисунку пропорції, форми гіпсової голови, її просторове положення виконані професійно грамотно, творчо, на основі закономірностей перспективи, пластичної анатомії, світлотіні; рисунок гіпсової голови людини зображений виразно, сприймається образно, цілісно, вдало використані світлотіні, динаміка, ритм тощо.

Умови проведення співбесіди з образотворчого мистецтва

Абітурієнт повинен представити самостійні творчі роботи з образотворчого мистецтва: малюнки олівцем, фарбами, копії тощо

Після ознайомлення з роботами члени комісії ставлять запитання, відповіді на які покажуть рівень готовності абітурієнта до засвоєння знань та умінь з предметів образотворчого циклу.

ПИТАННЯ:

1. Які види образотворчого мистецтва Вам відомі?
2. В яких матеріалах виконуються художні твори?
3. Поняття перспективи в образотворчому мистецтві.
4. За допомогою чого досягається враження об'ємної форми на малюнку, в скульптурі та в творі живопису?
5. Назвати етапи послідовності виконання малюнку гіпсової голови з натури.
6. Кого з видатних українських художників Ви можете назвати?
7. Які художні твори світового та національного мистецтва Вам відомі?
8. Які кольори відносяться до теплої, а які до холодної гами?
9. Що означає художній термін “натюрморт”?
10. В чому різниця між лінійним та світлотіньовим малюнком?
11. Які особливості світлотіньового сприймання кулястої форми?
12. Назвіть основні та похідні кольори.
13. Які жанри образотворчого мистецтва Ви знаєте?

Укладачі – фахівці предметної комісії Інституту педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова:

Плазовська Л.В., доцент кафедри образотворчого мистецтва;

Красноноговець О.С., доцент кафедри образотворчого мистецтва;

Шалварова К.С., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва.